

Development of BSc (Hons) Accounting and Finance Degree for the University of Montenegro

IZMJENA NASTAVNOG PLANA NA EKONOMSKOM FAKULTETU U PODGORICI

Podgorica, jul 2009. godine

SADRŽAJ

1. OPIS IDEJE.....	2
1.1. Razlozi za obrazovanjem u datoj oblasti.....	5
1.2. Osnovni cilj uvođenja smjera RAČUNOVODSTVO	6
1.3. Programski sadržaji smjera RAČUNOVODSTVO	7
1.4. Izvođenje nastave	9
1.5. Udžbenici, skripte, naučna i stručna literature potrebna za realizaciju smjera RAČUNOVODSTVO	10
2. NOSILAC IDEJE.....	11
2.1. Istorijat nosioca ideje za otvaranje smjera RAČUNOVODSTVO.....	11
2.2. Postojeći studijski program	11
3. ANALIZA TRŽIŠTA.....	12
3.1. Potrebni uslovi za upis smjera RAČUNOVODSTVO	12
3.2. Planirani broj studenata za upis na smjeru RAČUNOVODSTVO	12
3.3. "Prodajno" tržište	12
3.4. Nastavno osoblje i implementacija projekta.....	13
3.5. Konkurencija.....	13
4. ORGANIZACIJA I SREDSTVA – POTREBNI PREDUSLOVI I IMPLEMENTACIJA	14
5. Finansijske projekcije	14
PRILOG- INFORMACIONE LISTE.....	16
INFORMACIJA ZA STUDENTE I PLAN RADA - RAČUNOVODSTVO TROŠKOVA	17
INFORMACIJA ZA STUDENTE I PLAN RADA: NAPREDNO FINANSIJSKO IZVJEŠTAVANJE	19
INFORMACIJA ZA STUDENTE: RAČUNOVODSTVO FINANSIJSKIH INSTITUCIJA.....	21
INFORMACIJA ZA STUDENTE I PLAN RADA: BUDŽETSKO RAČUNOVODSTVO	23
INFORMACIJA ZA STUDENTE I PLAN RADA: KORPORATIVNA ANALIZA I KONTROLA.....	25

1. OPIS IDEJE

Misija fakulteta

Misija Ekonomskog fakulteta u Podgorici kao obrazovno naučne jedinice je da nastavnim sadržajem, primjenom savremenih metoda tehnike edukuje i kroz istraživački proces obrazuje mlade i kvalitetne stručnjake u oblasti ekonomskih nauka, sposobne da kreativnim radom pomažu razvoj svoje zemlje i regiona u skladu sa savremenim evropskim trendovima.

Ideja o otvaranju novog programskog usmjerenja na akademskim dodiplomskim studijama Ekonomskog fakulteta pod nazivom **RAČUNOVODSTVO** podstaknuta je željom da se:

- osavremeni nastavni proces,
- uvažava zahtjevi tržišta,
- razvije i afirmiše računovodstvena profesija i
- unapredi i podigne kvalitet u oblasti računovodstva i revizije u teoriji i praksi.

Tempus projekat kao polazna osnova

Otvaranje novog smjera **Računovodstvo** predstavlja rezultat **Tempus projekta pod nazivom „Development of BSc(Hons) Accounting and Finance Degree for the University of Montenegro“** kojeg su zajednički realizovali:

- **Univerzitet Crne Gore, Ekonomski fakultet iz Podgorice;**
- **Univerzitet u Ljubljani, Ekonomski fakultet iz Ljubljane;**
- **University of Greenwich, Business School; London, UK;**
- **Leon Kozminski Academy of Entrepreneurship and Management iz Varšave; Poljska.**

Predmetni **Tempus projekat** je realizovan u periodu oktobar 2007 – avgust 2009. godina.

Osnovni cilj Tempusa je razvoj i unapređenje računovodstvenih disciplina u cilju kreiranja modernog i savremenog nastavnog plana i programa, koji bi bili kompatibilni sa znanjima i disciplinama koje se razvijaju u okviru profesionalnog udruženja. Istovremeno ovaj smjer bi omogućio studentima sticanje profesionalnih zvanja (sertifikovani računovođa) na bazi prepoznavanja i priznavanja dijela ispita koji se polažu po ASSA programu kod profesionalne asocijacije. Istovremeno studenti bi dobili moderna i praktična znanja iz oblasti računovodstva i finansija koja su neophodna za sve segmente poslovanja.

Uvođenje novog smjera opravdava se potrebama tržišta i zahtjevom da se ova veoma važna oblast poslovne ekonomije unaprijedi i razvije, kako bi se doprinijelo unapređenju kvaliteta računovodstva i revizije u Crnoj Gori.

Procedura i metodologija otvaranja novog smjera definisana je Statutom Univerziteta Crne Gore i Zakonom o visokom obrazovanju CG.

Postojeći nastavni plan

U želji da fakultet sačuva leadersku poziciju na tržištu visokog obrazovanja, težište nastavnog procesa usmjereno je ka zahtjevu da naši studenti dobiju savremena i sistematizovana znanja iz oblasti ekonomije, menadžmenta, računovodstva, revizije, finansija itd. Iz tog razloga, osmislili smo i realizovali savremene nastavne planove na našim osnovnim i postipldonskim studijama, koji omogućavaju našim studentima da svoja stečena znanja uspješno implementiraju i tržišno valorizuju.

Svi postojeći nastavni planovi su reakreditovani i harmonizovani sa studijskim programima fakulteta i škola koje su prihvatile bolonjske proincepe studiranja.

Na Ekonomskom fakultetu i Studijama menadžmenta računovodstvena problematika se izučava na II godini studija u okviru opšte discipline pod nazivom **Računovodstvo**. Nastava na ovoj disciplini obuhvata finansijsko i upravljačko računovodstva. Nastava je organizovana na savremen način, uključuje relevantnu literaturu i u najvećoj mjeri respektuje MSFI I MRS te nacionalne zakonske propise i potrebe domaće računovodstvene prakse. Na trećoj godini studija studenti se upoznaju sa problematikom analize bilansa odnosno finansijskog izvještavanja u okviru nastavne discipline koja se zove **Analiza bilansa**, odnosno Biznis analiza, a na četvrtoj godini se izučava problematika finansiranja preduzeća u okviru discipline **Finansijski menadžment**. Na osnovnim studijama nastavna disciplina pod nazivom **Revizija i kontrola** izučava se kao izborni predmet.

Postdiplomske studije: Računovodstvo i revizija

Imajući u vidu, prije svega, potrebe revizora i računovođa za stalnom i kontinuiranom edukacijom i usavršavanjem, a uvažavajući visoke standarde u obrazovanju, Ekonomski fakultet u Podgorici već tri godine organizuje postdiplomske akademske magistarske studije kao i specijalističke studije u okviru kojih je formiran poseban smjer pod nazivom **Računovodstvo i revizija**. Na ovom smjeru, pored naših nastavnika i saradnika, kao nastavno osoblje uključeni su predavači sa Ekonomskog fakulteta u Beogradu, Ekonomskog fakulteta u Subotici, Ekonomskog fakulteta u Kragujevcu, Ekonomskog fakulteta u Banjoj Luci i Ekonomskog fakulteta u Istočnom Sarajevu. Većina predavača pored najviših akademskih univerzitetskih zvanja ima i zvanja ovlašćenih javnih računovođa ili ovlašćenih revizora, te aktivno učestvuje u edukaciji i sertifikaciji računovođa i revizora u okviru Saveza računovođa i revizora Srbije, Saveza računovođa i revizora Republike Srpske, Revizorske komore Srbije, te Instituta za sertifikovane računovođe Crne Gore.

Nastavni plan na postdiplomskim studijama, smjer Računovodstvo i revizija predviđa polaganje pet disciplina i izradu magistarskog rada. Dvije discipline su opšteg karaktera: Informatička ekonomija i Metodologija izrade naučnog rada. **Revizija, Upravljačko računovodstvo i Korporativne finansije** su specijalističke discipline.

Pored toga, Ekonomski fakultet ima izuzetno razvijenu i dobru saradnju sa Savezom računovođa Republike Srpske i SRR Srbije, koja se prvenstveno ostaruje kroz učešća naših nastavnika i saradnika na simpozijumima, seminarima i konferencijama koje ovi savezi organizuju.

Ekonomski fakultet ima potpisane sporazume o saradnji sa Institutom sertifikovanih računovođa Crne Gore, Savezom računovođa i revizora Srbije i Savezom računovođa i revizora republike Srpske. Navedeni sporazumi omogućavaju našim studentima priznavanje dijela ispita za sticanje profesionalnih zvanja računovođa i sertifikovanih računovođa koji se polažu po ACCA programu preporučenom od strane IFACa (Međunarodno udruženje računovođa). Pri tom ističemo činjenicu da ovakav sporazum sa Savezom računovođa i revizora Srbije imaju samo četiri državna fakulteta iz Srbije.

1.1. Razlozi za obrazovanjem u datoj oblasti

Potreba za navedenom idejom je prepoznata kako od strane tržišta – prije svega od korporativnog sektora, tako i od strane sve brojnijih korisnika računovodstvenih informacija (internih i eksternih), odnosno revizijskih usluga. Podaci Zavoda za zapošljavanje ukazuju na značajan deficit ovih kadrova na berzi rada, a na osnovu naših procjena za očekivati je porast tražnje za ovim kadrom u budućnosti¹.

Za realizaciju ovog projekta veoma su nam važna iskustva i podrška naših partnera u okviru ovog Tempus projekta: Ekonomskog fakulteta u Ljubljani, Univerziteta u Griniču i Akademije Leon Kuzminski iz Varšave. Saradnja sa partnerskim institucijama bila je veoma važna u pogledu kreiranja novog nastavnog plana za usmjerenje Računovodstvo, kao i pogledu programskog definisanja svake nastavne discipline. Tako je u okviru ovog projekta napravljen značajan broj studijskih usavršavanja nastavnog kadra sa Ekonomskog fakulteta iz Podgorice, nabavljen veliki broj knjiga, udžbenika i monografija vezanih za oblast računovodstvo i finansije i informatički potpuno opremljena jedna posebna sala za izvođenje nastave za novo usmjerenje.

Imajući u vidu sve veću tražnju za kvalitetnim kadrovima iz računovodstvene oblasti kao i sve izraženije zahtjeve studenata i lica koja se bave računovodstvenim poslovima za sticanjem i unapređenjem znanja i vještina iz računovodstva i finansija, Ekonomski fakultet Univerziteta Crne Gore pristupio je redizajniranju postojećeg nastavnog programa. Učešće Ekonomskog fakulteta u Tempus projektu ima za cilj da nam omogući izmjene postojećeg nastavnog programa njegovim usklađivanjem sa ACCA programom za sticanje profesionalnih znanja.

Računovodstvena profesija, obrazovanje i razvoj profesionalnih računovođa ima ogroman značaj za sve privredne segmente u Crnoj Gori. Aktuelno stanje računovodstvene profesije vjeran je odraz uticaja savremenih tendencija privređivanja prije svega globalizacije tržišta, internacionalizacije biznisa, tehnoloških promjena i razvoja IT tehnologija, kao i sve izraženije tržišne konkurencije. Istraživanje koje su u okviru ROSCE (*Izveštaj o poštovanju standarda i propisa u računovodstvu i reviziji*) projekta sprovedli eksperti svetske banke u Crnoj Gori samo su potvrdili svima nama poznatu istinu da je kvalitet računovodstvenog izvještavanja i revizije u crnoj Gori na dosta niskom nivou. Brojni su razlozi koji su doveli do ovakvog stanja.

Kao jedan od najvažnijih razloga za ovakvo stanje navode se sledeći uzroci: veoma nizak nivo stručnosti i osposobljenosti računovodstvenih poslenika, odsustvo kontinuirane edukacije i usavršavanja, odsustvo kontrole kvaliteta i javnog nadzora,

¹ Analiza koju je pripremio Republički zavod za zapošljavanje CG;

nepoštovanje etičkog kodeksa, nefunkcionalnost i neefikasnost nacionalne profesionalne asocijacije i sl.

Sa druge strane iznesena je ocjena da je «generalno, crnogorski obrazovni sistem po pitanju računovodstva i revizije dobrog kvaliteta, ali da bi njegovo jačanje bilo korisno» ali je i sugerisano da se na Ekonomskom fakultetu pristupi inoviranju postojeće strukture nastavnog programa u oblasti računovodstvenih disciplina kako bi se obezbijedila ponuda visokokvalifikovanih računovođa.

1.2. Osnovni cilj uvođenja smjera RAČUNOVODSTVO

Činjenica je da upotrebljive podatke, bilo internom ili eksternom korisniku, može pružati samo kvalitetno računovodstvo i pojedinci koji ih znaju generisati u formi poželjnoj za korisnike. Stoga, cilj navedenog smjera jeste prvenstveno osposobljavanje studenata da stručno obavljaju sve aktivnosti iz oblasti računovodstva, kako finansijskog tako i upravljačkog i to ne samo u kompanijama (bilo kog profila), agencijama i institutima u Crnoj Gori, nego i znatno šire. Naime, student koji završe smjer **RAČUNOVODSTVO** će biti osposobljeni za profesionalno obavljanje poslova, kao što su:

- vođenje glavne knjige i pomoćnih knjiga;
- vođenje analitičke evidencije salda konta kupca i dobavljača;
- vođenje poslovanja zaliha materijala i trgovačke robe;
- obračuni proizvodnje;
- vođenje analitičke evidenciju i obračuna amortizacije dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine;
- izrada završnih računa;
- obračun troškova i učinaka;
- izrada kalkulacije i izbor optimalnih poslovne odluke;
- finansijske analize;
- finansijsko planiranje i sl.

1.3. Programski sadržaji smjera RAČUNOVODSTVO

Smjer **RAČUNOVODSTVO** je upravo, zahvaljujući nastavnom planu i programu, odnosno cilju koji se želi postići izučavanjem pojedinih predmeta, koncipiran tako da omogući sticanje novih znanja iz oblasti računovodstva, kroz preplitanje nekoliko usko povezanih računovodstvenih disciplina². Multidisciplinarnost je zapravo i jedna od ključnih odlika navedenog studijskog smjera, čime je omogućeno da se kod studenta stvori što kompletnija slika o računovodstvu uopšte.

U **prilogu**³ materijala svaki za svaki nastavni predmet na smjeru Računovodstvo date su informacije o:

- uslovljenosti predmeta drugim (srodnim) predmetima,
- broju ECTS kredita koji predmet nosi,
- cilju i sadržaju predmeta,
- opterećenju studenata časovima aktivne nastave,
- predispitnim obavezama,
- literaturi (osnovna i pomoćna),
- broju poena koji nosi položeni ispit kao i uslovima za izlak na završni ispit, i sl.

Nastava na studijsko usmjerenju pod nazivom **Računovodstvo** izvodila bi se u posljednjem VIII semstru. U okviru ovog smjera polagale bi se sledeće discipline:

² U prilogu je dat nastavni plan i program za pojedine predmete:

³ Detaljnije o tome vidjeti u Upitniku koji je za potrebe reakreditacije pripremljen za fakultet i koji se daje kao sastavni dio ovog elaborata.

SMJER RAČUNOVODSTVO:

Red. br	Naziv discipline	Predavanja	Vježbe	Broj ECTS kredita
1	Računovodstvo troškova	3	2	5
2	Napredno finansijsko izvještavanje	3	2	5
3	Računovodstvo finansijskih institucija	2	2	4
4	Budžetsko računovodstvo	2	2	4
5	Korporativna analiza i kontrola	2	2	4
Diplomski rad				8
	UKUPNO	12	10	30

Kadrovska osposobljenost

Za izvođenje nastave na pomenutim disciplinama angažovaće se nastavnici i saradnici sa Ekonomskog fakulteta Univerziteta Crne Gore, koji bi u potpunosti pokrivali nastavu na novom smjeru. Po potrebi kao gostujući predavači bili bi angažovani i eminentni predavači sa Univerziteta u Beogradu, Univerziteta u Novom Sadu, Univerziteta u Kragujevcu, Univerziteta u Banja Luci i Univerziteta u Ljubljani. Pokrivenost predmeta navedenih u prethodnoj tabeli izgleda ovako:

- Na predmetu “**Računovodstvo troškova**“ kao nastavnik biće angažovana doc. dr Ana Lalević Filipović. Saradnici na ovom predmetu bi bili studenti posdiplomskih mastre studija Selma Demirović i Ivan Ojdanić.
- Nastavu na disciplini “**Napredno finansijsko izvještavanje**” izvodice doc. dr Tatjana Stanovčić sa Fakulteta za turizam i hotelijerstvo iz Kotora, a

saradnik na disciplini je mr Tanja Laković sa Ekonomskog fakulteta iz Podgorica.

- Nastavu na predmetu “**Računovodstvo finansijskih institucija**“ izvodiće doc. dr Milan Lakićević, Ekonomski fakultet Podgorica, a saradnik na disciplini će biti mr Milijana Novović, Ekonomski fakultet Podgorica.
- Nastavu na disciplini “**Budžetsko računovodstvo**“ izvodiće prof. dr Predrag Goranović. Saradnici na predmetu biće mr Milutin Đuranović i mr Sonja Žarić. Mr Milutin Đuranović se specijalizuje za oblast budžetskog računovodstva što je i predmet istraživanja njegove doktorske teze. Mr Sonja Žarić je student doktorskih studija na Ekonomskom fakultetu u Podgorici.
- Nastavu na predmetu “**Korporativna analiza i kontrola**“ izvodili bi prof. dr Anđelko Lojpur i doc. dr Milan Lakićević. Saradnici na predmetu bili bi mr Mijat Jocović i mr Sonja Žarić, saradnici već angažovani na fakultetu.

Postojeći kadrovski potencijali Fakulteta u oblasti računovodstva su sledeći:

Nastavnici: prof. dr Anđelko Lojpur, prof. dr Predrag Goranović, doc. dr Milan Lakićević, doc. dr Ana Lalević Filipović.

Saradnici: mr Milutin Đuranović, mr Milijana Novović, mr Tanja Laković, mr Sonja Žarić, Ivan Ojdanić, Selma Demirović.

Očekuje se da do završetka implementacije Tempus programa završe istraživanje i pristupe proceduri odbrane doktorske teze: mr Milijana Novović, mr Tanja Laković, mr Milutin Đuranović.

1.4. Izvođenje nastave

Ideja o pokretanju smjera **RAČUNOVODSTVO** je utemeljena na kvalitetno postavljenoj organizaciji nastave, pravilu studiranja⁴, predviđenom opterećenju studenata, napredovanju i vrednovanju njihovog rada u toku studija što je usaglašeno sa pravilima I principima ECTS studija⁵. U tom kontekstu, biće primjenjivane savremene nastavne metode organizacije i izvođenja nastave koje će svojom koncepcijom doprinijeti dostizanje postavljenog cilja smjera **RAČUNOVODSTVO**, a riječ je o:

⁴ Detaljnije o tome vidjeti Upitnik o reakreditaciji fakulteta.

⁵ Detaljnije o tome pogledati Upitnik o reakreditaciji fakulteta.

- ✓ mentorskom radu;
- ✓ radu u malim grupama;
- ✓ case study;
- ✓ timskom radu;
- ✓ sticanju praktičnih vještina, i sl.

U svakom slučaju, bitno je naglasiti da će se kvalitet programa smjera **RAČUNOVODSTVO**, kao i kompletnog procesa implementacije najviše verifikovati od strane studenata, te u okviru redovnih zakonom i statutom predviđenih procedura (evaluacija nastavnika i sl.)

1.5. Udžbenici, skripte, naučna i stručna literature potrebna za realizaciju smjera RAČUNOVODSTVO

Na osnovu Informacione liste⁶, zapaža se da je od strane svakog nastavnika predložena adekvatna osnovna i pomoćna (dodatna) literatura, koja je neophodna prilikom pripremanja sadržaja nekog predmeta za polaganje ispita studenta. Svaki nastavnik je vodio računa da izbor literature bude adekvatan, kako bi se postigla veća efikasnost studenata u savladavanju materije, a što u krajnjem ima za cilj dostizanje većeg stepena stručnosti i obrazovanja, odnosno veće kompatibilnosti sa postavljenim ciljem smjera **RAČUNOVODSTVO**.

Pored toga, biblioteka fakulteta je izuzetno dobro opremljena stranom i domaćom literaturom iz oblasti računovodstva, revizije i finansija, jer je u posljednjih nekoliko godina investiran značajan iznos u nabavku literature za potrebe postdiplomskih studija.

Ujedno, oko 20.000 € je predviđeno za ulaganja u nabavku potrebne literature u okviru Tempus projekta. Takodje, napominjemo da je do sada u okviru Tempus projekta publikovano 6 jedinica (priručnici i udžbenici), a do kraja projekta smo u obavezi objaviti još dvije publikacije, s tim da su sve u funkciji implementacije planiranog smjera (bilo kao osnovna ili dopunska literatura).

⁶ Pregled dat u prilogu ovog Elaborata.

2. NOSILAC IDEJE

2.1. Istorijat nosioca ideje za otvaranje smjera RAČUNOVODSTVO

Nosilac ideje za otvaranja smjera **RAČUNOVODSTVO** je Ekonomski fakultet u Podgorici koji ima višedecenijsko iskustvo u obrazovanju i stručnom osposobljavanju kadrova i koji je prepoznatljiv kao najstariji fakultet u Crnoj Gori, sa tradicijom dužom od 45 godina. Fakultet je osnovan 1960. godine i do formiranja Univerziteta „Veljko Vlahović“, aprila 1974.godine, bio je u sastavu Univerziteta u Beogradu. Tokom 1965. godine u okviru Fakulteta osnovan je Institut za društveno-ekonomska istraživanja, kao posebna radna jedinica koja je bila jedna od najaktivnijih naučno-istraživačkih institucija u Crnoj Gori.

Od osnivanja do danas na Ekonomskom fakultetu u Podgorici diplomiralo je više od 6000 studenata, više od 250 steklo je naučnu titulu magistra, a preko 50 titulu doktora ekonomskih nauka. U dugoj tradiciji vodeće akademske institucije iz oblasti ekonomije, među profesorima Ekonomskog fakulteta nalazili su se uvijek istaknuti stručnjaci iz oblasti ekonomskih i drugih društvenih nauka, članovi domaćih i međunarodnih stručnih organizacija. Tri rektora Univerziteta Crne Gore bili su profesori ovog Fakulteta⁷.

2.2. Postojeći studijski program

U okviru Ekonomskog fakulteta su organizovane:

- ✓ **Osnovne studije**, pri čemu u okviru navedenih studija Fakultet organizuje **a)** osnovne Akademske studije (četvorogodišnje) i **b)** Primijenjene trogodišnje studije – Studije menadžmenta (Podgorica i Bijelo Polje);
- ✓ **Postdiplomske studije**, pri čemu u okviru magistarskih studija egzistiraju **a)** Postdiplomske akademske studije (jednogodišnje) i **b)** Postdiplomske primijenjene studije (dvogodišnje).
- ✓ **Doktorske studije** (trgogodišnje).

Svi studijski programi osnovnih (akademskih i primijenjenih) i postdiplomskih studija usaglašeni su sa odgovarajućim studijama u zemljama koje su prihvatile Bolonjsku deklaraciju.

⁷ Detaljnije o istorijatu Ekonomskog fakulteta pogledati, **Ekonomski fakultet Katalog**.

3. ANALIZA TRŽIŠTA

3.1. Potrebni uslovi za upis smjera RAČUNOVODSTVO

Smjer **RAČUNOVODSTVO** na IV godini studija Ekonomskog fakulteta mogu upisati svi oni studenti koji su u prethodne tri godine sakupili 160 ECTS kredita, odnosno odslušali VII semestar.

Naime, potencijalna baza za upis ovog smjera čine svi oni studenti koji su uspješno položili ispite na prethodne tri godine, i koji su stekli uslov za upis IV godine.

Zadovoljstvo studenata kvalitetom i sadržajem nastavnog plana i programa smjera **RAČUNOVODSTVO** koje planira da u svoju postojeću ponudu uvrsti Ekonomski fakultet iz Podgorice, kao i neophodnost da navedena obrazovna institucija stvori stručno osposobljeni računovodstveni kadar je prepoznato kao ključna karika opstanka rasta i razvoja bilo koje obrazovne institucije.

3.2. Planirani broj studenata za upis na smjeru RAČUNOVODSTVO

Na osnovu dosadašnjeg istraživanja želja i planova studenata (kao osnovne ciljne grupe) kao i tržišnih potreba, planirano je da svake godine na smjeru RAČUNOVODSTVO bude upisano najmanje 15 studenata. To je u skladu sa vlastitom politikom fakulteta gdje se uspostavlja relativno ravnomjerna raspodjela studenata po pojedinim smjerovima. Nastava na smjeru se po pravilu ne izvodi ako se prijavi manji broj studenata, što je uslov i za osatle smjerove.

3.3. "Prodajno" tržište

Nosilac ideje, prije nego je uopšte krenuo u inicijalizaciju navedene, je pažljivo proučio tržište, njegove potrebe i zainteresovanost studenata za novi smjer. **To je, uostalom, bila i polazna pozicija za aplikaciju i realizaciju predmetnog Temus projekta.** Ova ideja je pažljivo praćena i planirana kroz realizaciju ljetnjih škola posvećenih računovodstvu i reviziji (u okviru projekta su realizovane dvije). Tao je, npr. ovogodišnju **Ljetnju školu** pod nazivom „**Izazovi računovodstvene profesije u 21. vijeku**“ pohađalo je više od 200 studenata Ekonomskog fakulteta, a kao predavači su bili

angažovani eminentni profesori sa partnerskih institucija, zatim, Centralne banke Crne Gore, Državne revizorske institucije i Instituta sertifikovanih računovođa sl. .

Nadalje, uočeno je da na tržištu radne snage Crne Gore, trenutno postoji deficit u ponudi kadrova koji su osposobljeni za pružanjem profesionalnog znanja iz oblasti računovodstva, dok je na drugoj strani ispoljena tendencija značajnog rasta potrebe za kadrovima ovog profila. Upravo navedeni impulsi sa tržišta bili su pravi signal koji je podstakao na razmišljanje Upravu Fakulteta da pokrene realizaciju ovakve ideje.

3.4. Nastavno osoblje i implementacija projekta

Kada je riječ o predavačima na smjeru **RAČUNOVODSTVO**, to su prvenstveno nastavni kadrovi koji su do sada angažovani na izvođenju nastave na Ekonomskom fakultetu, na nastavnim disciplinama usko povezanim sa problematikom računovodstva, revizije, finansija, bankarstva i sl. Nastavni kadar će se stoga truditi da studentima smjera **RAČUNOVODSTVO** omogući da sadržajima koje pokrivaju pojedine discipline pruži kako teorijska znanja tako i praktične vještine koja su neophodna da bi student bili u mogućnosti da prepoznaju i iznesu ideje, probleme kao i da identifikuju rješenja na iste, sakupljaju, obrađuju podatke iz događaja i transakcija, organizuju ih u korisnu formu i saopštavaju rezultate na osnovu kojih će biti u mogućnosti da donesu pravu i blagovremenu poslovnu odluku. U kontekstu naprijed navedenog, nastavni plan je koncipiran tako da kombinacijom fundamentalnih i stručnih (na II godini predmet Računovodstvo, III godini predmet Biznis analiza i na IV godini Finansijski menadžment) kao I izbornih predmeta (na III godini Računovodstveni informacioni sistem I revizija) omoguće ispunjenje gore postavljenog cilja.

3.5. Konkurencija

Konkurencija do sada nije bila izražena, ali s obzirom na uočene tendencije u porastu potražnje za kadrovima računovodstvenog profila, evidentno je da će u skorijoj budućnosti biti oštija. Moguće je da se konkurencija pojavi po više nivoa:

- **Domće tržište:** sve prisutnije učešće privatnih univerziteta i fakulteta;
- **Regionalno tržište:** sve prisutnije učešće Univerziteta i fakulteta iz regije⁸
- **Međunarodno tržište:** veliki broj studenata iz Crne Gore se specijalizuje iz oblasti računovodstva u inostranstvu.

⁸ U Andrijevići je planirano 2009.godine osnivanje Fakulteta za računovodstvo i reviziju, koji još uvijek nije akreditovan.

4. ORGANIZACIJA I SREDSTVA – POTREBNI PREDUSLOVI I IMPLEMENTACIJA

Smjer **RAČUNOVODSTVO** će se organizovati u okviru redovnog studijskog programa Ekonomskog fakulteta. Naime, zahvaljujući značajnim inovativnim i materijalnim naporima, danas Ekonomski fakulteta raspolaže sa prostorom većim od 6.000 m², odnosno sa 10 sala koje služe sa izvođenje nastave. Sale su različitog kapaciteta, pri čemu se posebno izdvajaju:

- ✓ Sala *MONTENEGRO* koja je najveća i koja raspolaže sa 272 mjesta;
- ✓ Sala *MEDITERAN* koja je višenamjenskog tipa i može da primi između 200 i 300 osoba;
- ✓ *PROFESORSKA* sala, odnosno sala za Sjednicu.
- ✓ *TEMPUS* sala sa 15 mjesta koja omogućava primjenu IT u računovodstvu i reviziji.

Pored navedenog, bitno je naglasiti da je nastava na Ekonomskom fakultetu značajno informatizovana. Naime, pored sedam moderno opremljenih računarskih sala u kojima se nalazi više od 230 računara, Fakultet posjeduje i Internet centar. U organizaciji nastave na Ekonomskom fakultetu primjenjuju se savremena dostignuća u oblasti informatike kroz primjenu bežičnog Interneta, čijim signalom je pokriven cjelokupni prostor Fakulteta, kao i učenja na daljinu putem videokonferencije (***distance learning***).

Na osnovu prethodno navedenog, evidentno je da nosilac ideje - Ekonomski fakultet raspolaže sa značajnim infrastrukturnim i nastavnim kapacitetima⁹, tako da je zasigurno da će polaznicima navedenog smjera raspoloživi navedeni kapaciteti doprinijeti sticanje i primjenu adekvatnog sadržajnog i kvalitetnog znanja iz oblasti računovodstva.

5. Finansijske projekcije

Svi nastavnici i saradnici koji će biti angažovani na novom smjeru su sa Univerziteta Crne Gore. **Nijesu predviđena (potrebna) nikakva dodatna finansijska sredstva za**

⁹ Detaljnije o tome pogledati Upitnik za reakreditaciju Ekonomskog fakulteta u Podgorici.

realizaciju nastave na smjeru Računovodstvo, iako se povećava broj časova predavanja, jer svi navedeni nastavnici već ostvaruju 30 % više od predviđene norme na Univerzitetu Crne Gore.

PRILOG- INFORMACIONE LISTE

INFORMACIJA ZA STUDENTE I PLAN RADA - RAČUNOVODSTVO TROŠKOVA

Naziv predmeta: RAČUNOVODSTVO TROŠKOVA				
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Obavezan	VIII	5	3P+2V

Studijski programi za koje se organizuje:

Akademski osnovni studijski program Ekonomskog fakulteta (studije traju 8 semestara, 240 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima:

Ciljevi izučavanja predmeta:

Predmet Računovodstvo troškova u svom fokusu ima unutrašnje područje poslovanja preduzeća. Njegovu okosnicu čini obračun troškova s kalkulacijom cijene koštanja učinaka – esencijalnim informacionim izlazom. Obračun troškova i učinaka se bavi obuhvatanjem, raspodjelom odnosno alokacijom troškova na njihove nosioce, kao i povezivanjem troškova i prihoda po nosiocima. Podrazumijeva skup načela, metoda i postupaka utvrđivanja, prevashodno, podataka o troškovima i njihovo korišćenje u svrhe informisanja za potrebe bilansiranja, potrebe poslovnog odlučivanja, periodičnog planiranja, kontrole troškova i rezultata. S obzirom na to, relevantna znanja iz predmeta Računovodstvo troškova treba da doprinesu osposobljavanju studenata da uspješno ustroje i sprovede obračun troškova u konkretnom preduzeću i koriste podatke o troškovima za potrebe upravljanja.

Ime i prezime nastavnika i saradnika:

Nastavnik: **Docent dr Ana Lalević-Filipović**

Saradnik: **Selma Demirović**

Metod nastave i savladanja gradiva: Materija koja se izučava u predmetu čini jednu cjelinu. Radi lakšeg izučavanja materija je podijeljena na nekoliko užih međusobno povezanih cjelina. Na predavanjima materija predmeta se prezentira uz korišćenje prezentacija i navođenje primjera da bi se olakšalo razumijevanje a vježbe će biti praktikovane za obnavljanje pređenog gradiva kroz odgovarajuće primjere, uz veće angažovanje studenata.

PLAN RADA

Nedjelja i datum	Naziv metodskih jedinica za predavanja(P), vježbe (V) i ostale nastavne sadržaje (O); Planirani oblik provjere znanja (Pz)	
Pripremna nedjelja	Upoznavanje, priprema i upis semestra.	
I nedjelja	P/V	Poslovanje proizvodnog preduzeća. Ucinici proizvodnog preduzeća.
II	P/V	Troškovi proizvodnog preduzeća. Neposredni izazivaci troškova u proizvodnom preduzeću.
III	P/V	Zadaci obracuna troškova. Sistemi obracuna troškova-suština i funkcionisanje.
IV	P/V	Izvori podataka za obracun troškova. Obracun ukupnih stvarnih troškova pomocu knjigovodstvenih racuna
V	P/V	Obračun ukupnih stvarnih troškova pomocu pogonskog obracunskog lista. Kalkulacija stvarne cene koštanja po jedinici ucinka – zadaci i vrste kalkulacije.
VI	P/V	Metode kalkulacije. Nedostaci obračuna po stvarnim troškovima.
VII	P/V	Slobodna nedjelja
VIII	P/V	Kolokvijum I
IX	P/V	Sistem obracuna po standardnim(planskim) troškovima – suštinska obeležja. Standardizovanje troškova.
X	P/V	Obuhvatanje troškova i ucinaka u sistemu obracuna po standardnim troškovima.
XI	P/V	Karakteristike sistema po standardnim(planskim)varijabilnim troškovima. Obračun kratkorocnog rezultata.
XII	P/V	Savremeni sistemi obračuna troškova.ABC, Target Costing... Obračun kratkorocnog rezultata

Izmjena nastavnog plana na Ekonomskom fakultetu - Računovodstvo

XIII	P/V	Planiranje prihoda, troškova i rezultata.			
XIV	P/V	Kontrola izvršenje plana prihoda, troškova i rezultata. Savremeno okruženje i izazovi obracunu troškova.			
V	P/V	Kolokvijum II			
XVI		Završni ispiti			
XVII		Ovjera semestra i upis ocjena			
XVIII		Popravni ispitni rok			
Obaveze studenta u toku nastave: prisustvo predavanjima, aktivno učestvovanje studenata u toku izvođenja vježbi, dva domaća zadatka					
Konsultacije: poslije vježbi, srijeda (nastavnik) i četvrtak (asistent)					
Opterećenje studenta u časovima:					
<u>nedjeljno</u>		<u>u semestru</u>			
5 kredita x 40/30 = 7 sati		Ukupno opterećenje za predmet: 5 x 30 = 150			
Struktura:		Struktura:			
3 sata predavanja		Nastava i završni ispit: 7 x 16 nedjelja = 112 sati			
2 sat vježbi		Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2x12 = 24 sata			
2 sata samostalnog rada i konsultacije		Dopunski rad za pripremu i polaganje ispita u popravnom roku: 14 sati			
Literatura:					
Slobodan Malinić: Računovodstvo troškova , Ekonomski fakultet Kragujevac, 2008. godina.					
Slobodan Malinić: Upravljačko računovodstvo , Ekonomski fakultet Kragujevac, 2007. godina.					
Stevanović dr Nikola: Sistemi obračuna troškova, Ekonomski fakultet Beograd, 1997. godina					
Jovan Rodić, Milovan Filipović: Upravljačko računovodstvo segmenata preduzeća , A&M Company beograd, 2001. godina					
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:					
Ocjenjuju se:					
- kolokvijumi i učešće u radu na časovima predavanja i vežbi, seminarski radovi i sl.;					
- pismeni (eliminatorsni) dio ispita;					
- usmeni dio ispita.					
Konačna ocena se izvodi iz ostvarenih ocjena na usmenom, pismenom dijelu ispita i rezultata se kolokvijuma i drugih oblika učešća studenata na časovima predavanja i vežbi. U izvođenju konačne ocjene na ispitu prosečna ocjena sa kolokvijuma i ostalih oblika učešća studenata u nastavi ima korektivnu ulogu (relativno učešće do 30%).					
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.					
Ocjena	A	B	C	D	E
Broj poena	90-100	80-89	70-79	60-69	50-59
Napomena:					
Dodatne informacije o predmetu: kod predmetnog nastavnika i asistenta					

INFORMACIJA ZA STUDENTE I PLAN RADA: NAPREDNO FINANSIJSKO IZVJEŠTAVANJE

	Naziv predmeta:	NAPREDNO FINANSIJSKO IZVJEŠTAVANJE		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Obavezan	VIII	5	P3 + V2

Studijski programi za koje se organizuje :

Akademski osnovni studijski program EKONOMIJA

Uslovljenost drugim predmetima: nema

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje studenata sa problematikom finansijskog izvještavanja, ciljevima finansijskog izvještavanja, metodologijom dobijanja finansijskih izvještaja kao i sa međunarodnim računovodstvenim standardima.

Ime i prezime nastavnika i saradnika:

Nastavnik: **Doc.dr Tatjana Stanovčić**

Saradnik: **mr Tanja Vukajlović**

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, domaći zadaci, konsultacije

Sadržaj predmeta:

Pripremne nedjelje	Priprema i upis semestra
I nedjelja	Konceptualni okvir za sastavljanje i predstavljanje finansijskih izvještaja
II nedjelja	Plaćanja akcijama
III nedjelja	Poslovne kombinacije
IV nedjelja	Finansijski instrumenti: objelodanjanja
V nedjelja	Segmenti poslovanja o kojima se izvještava; Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške
VI nedjelja	Kolokvijum I
VII nedjelja	Slobodna nedjelja
VIII nedjelja	Nekretnine, postrojenja i oprema
IX nedjelja	Priznavanje prihoda
X nedjelja	Troškovi pozajmljivanja – osnovni i dozvoljeni alternativni postupak
XI nedjelja	Kolokvijum II
XII nedjelja	Periodično finansijsko izvještavanje
XIII nedjelja	Umanjenje vrijednosti imovine
XIV nedjelja	Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina
XV nedjelja	Nematerijalna imovina
XVI nedjelja	<i>Završni ispit</i>
Završna nedjelja	Ovjera semestra i upis ocjena
XVIII-XXI nedjelja	Dopunska nastava i poravni ispitni rok

OPTEREĆENJE STUDENATA

<u>nedjeljno</u>	<u>u semestru</u>
5 kredita x 40/30 = 7 sati	Ukupno opterećenje za predmet: 5 x 30 = 150
Struktura:	Struktura:
3 sata predavanja	Nastava i završni ispit: 7 x 16 nedjelja = 112 sati
2 sat vježbi	Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2x12 = 24 sata
2 sata samostalnog rada i konsultacije	Dopunski rad za pripremu i polaganje ispita u popravnom roku: 14 sati

Navesti obaveze studenata u toku nastave: Studenti su obavezni da redovno prisustvuju nastavi i rade planirane kolokvijume

Izmjena nastavnog plana na Ekonomskom fakultetu - Računovodstvo

Literatura: 1. Međunarodni računovodstveni standardi (MRS)

2. Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja (MSFI)

3. Stanovčić, T.: Fuzija preduzeća – finansijski i računovodstveni aspekt, Fakultet za turizam i hotelijerstvo, Kotor, 2006.

4. Druga literatura koja obrađuje napredno finansijsko izvještavanje

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Prisutnost 5 bodova; domaći zadaci 5 bodova; Kolokvijum I 20 bodova; Kolokvijum II 20 bodova. Završni ispit 50 bodova. Prelazna ocjena se dobija kada se osvoji najmanje 51 poen.

Posebnu naznaku za predmet: Nema

INFORMACIJA ZA STUDENTE: RAČUNOVODSTVO FINANSIJSKIH INSTITUCIJA

Naziv predmeta:		RAČUNOVODSTVO FINANSIJSKIH INSTITUCIJA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Obavezan	VIII	5	3P+2V

Studijski programi za koje se organizuje:

Akademski osnovni studijski program Ekonomskog fakulteta (studije traju 8 semestara, 240 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima:

Ciljevi izučavanja predmeta:

Upoznavanje studenata sa problematikom računovodstvenog izvještavanja finansijskih institucija kao što su banke, osiguravajuća društva, investicioni fondovi i sl. Osposobljavanje studenata za samostalnu analizu finansijskih izvještaja te primjenu metodologije ocjene boniteta i analize kreditne sposobnosti.

Ime i prezime nastavnika i saradnika:

Nastavnik: **Docent dr Milan Lakićević**

Saradnik: **Mr Milijana Novović**

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanje, vježbe, seminarski radovi, studije slučajeva, konsultacije i dr. Predviđena je i studentska praksa u trajanju od 15 dana.

PLAN RADA

Nedjelja i datum	Naziv metodskih jedinica za predavanja(P), vježbe (V) i ostale nastavne sadržaje (O); Planirani oblik provjere znanja (Pz)	
Pripremna nedjelja	Upoznavanje, priprema i upis semestra.	
I nedjelja	P/V	Finansijska tržišta, Tržište novca i tržište kapitala.
II	P/V	Finansijske institucije Finansijski instrumenti
III	P/V	Osnovi računovodstva finansijskih institucija Računovodstveni pojmovi i načela
IV	P/V	Finansijski izvještaji Elementi finansijskih izvještaja
V	P/V	Primjena računovodstvenih standarda MRS 7 Finansijski instrumenti - objelodanivanje
VI	P/V	Interna kontrola u finansijskim institucijama Odbori za reviziju i eksterna finansijskih izvještaja
VII	P/V	Slobodna nedjelja
VIII	P/V	Kolokvijum I
IX	P/V	Racio analiza finansijskih izvještaja finansijskih institucija
X	P/V	Analiza boniteta i ocjena kreditne sposobnosti – metodologija poslovnih banaka
XI	P/V	MRS 4 Ugovor o osiguranju
XII	P/V	MRS 17 Lizing
XIII	P/V	MRS 23 Troškovi pozajmljivanja MRS 26 Računovodstvo i izvještavanje planova penzijskih primanja
XIV	P/V	MRS 32 Finansijski instrumenti prezentacija MRS 39 Finansijski instrumenti priznavanje I odmjerenje
V	P/V	Kolokvijum II
XVI	Završni ispiti	
XVII	Ovjera semestra i upis ocjena	
XVIII	Popravni ispitni rok	

Izmjena nastavnog plana na Ekonomskom fakultetu - Računovodstvo

Obaveze studenta u toku nastave: prisustvo predavanjima, aktivno učestvovanje studenata u toku izvođenja vježbi, dva domaća zadatka					
Konsultacije: četiri časa nedeljno u terminu koji se utvrdi)dva nastavnik, dva saradnik)					
Opterećenje studenta u časovima:					
<u>nedjeljno</u>		<u>u semestru</u>			
4 kredita x 40/30 = <u>5 sati 32 minuta</u> Struktura: <ul style="list-style-type: none"> • 2 sata predavanja • 2 sata vježbi 1 sat 32 min samostalni rad, uključujući konsultacije		Nastava i završni ispit 5, 32 x 16 = <u>85 sati 12 minuta</u> Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (5, 32) = 10 sati 64 minuta Ukupno opterećenje za predmet 4 x 30 = 120 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 30 sati (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmet). Struktura opterećenja 85 sati 12 min (Nastava) + 10sati 64min (Priprema) + 24 sata 22 min (Dopunski rad)			
Literatura:					
Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja I međunarodni računovodstveni standardi Radojko Lukić: Bankarsko računovodstvo , CID Ekonomski fakultet Beograd, 2008. god. Radojko Lukić: Računovodstvo osiguravajućih kompanija , CID Ekonomski fakultet Beograd, 1999. god. Kristina Mićin: Računovodstvo osiguravajućih društava , Hasibo Zagreb, 2008. god. Džordž Rut: Analiza finansijskih izvještaja , Vijesti, 2006. god.					
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:					
Ocjenjuju se: - kolokvijumi i učešće u radu na časovima predavanja i vežbi, seminarski radovi i sl.; - pismeni (eliminatorsni) dio ispita; - usmeni dio ispita.					
Konačna ocena se izvodi iz ostvarenih ocjena na usmenom, pismenom dijelu ispita i rezultata se kolokvijuma i drugih oblika učešća studenata na časovima predavanja i vežbi. U izvođenju konačne ocjene na ispitu prosečna ocjena sa kolokvijuma i ostalih oblika učešća studenata u nastavi ima korektivnu ulogu (relativno učešće do 30%).					
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.					
Ocjena	A	B	C	D	E
Broj poena	90-100	80-89	70-79	60-69	50-59
Napomena:					
Dodatne informacije o predmetu: kod predmetnog nastavnika i asistenta					

INFORMACIJA ZA STUDENTE I PLAN RADA: BUDŽETSKO RAČUNOVODSTVO

Naziv predmeta: BUDŽETSKO RAČUNOVODSTVO				
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Obavezan	VIII	5	3P+2V

Studijski programi za koje se organizuje:

Akademski osnovni studijski program Ekonomskog fakulteta (studije traju 8 semestara, 240 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima:

Ciljevi izučavanja predmeta:

Izučavanje principa budžetskog računovodstva, fondovskog koncepta organizacije budžetskog računovodstva, finansijsko izvještavanje budžetskih organizacija

Ime i prezime nastavnika i saradnika:

Nastavnik: **Profesor dr Predrag Goranović**

Saradnik: **Mr Milutin Đuranović**

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanje, vježbe, seminarski radovi, studije slučaja, konsultacije i dr.

PLAN RADA

Nedjelja i datum	Naziv metodskih jedinica za predavanja(P), vježbe (V) i ostale nastavne sadržaje (O); Planirani oblik provjere znanja (Pz)
Pripremna nedjelja	Upoznavanje, priprema i upis semestra.
I nedjelja	P/V Upoznavanje sa načinom i metodom predavanja i vježbi, ocjenjivanja i komunikacije Karakteristike i okruženje budžetskih organizacija
II	P/V Budžetiranje, budžetsko računovodstvo i izvještavanje
III	P/V Karakteristike budžetskogračunovodstva Principi budžetskog računovodstva
IV	P/V Računovodstvo vladinih fondova I nefondovskih računa Računovodstvo generalnog fonda
V	P/V Računovodstvo fondova specijalnih prihoda
VI	P/V Računovodstvo fondova kapitalnih projekata
VII	P/V Slobodna nedjelja
VIII	P/V Računovodstvo fondova za izmirenje obaveza Kolokvijum I
IX	P/V Računovodstvo nefondovskih računa
X	P/V Računovodstvo poslovnih fondova Računovodstvo preduzetničkih fondova
XI	P/V Računovodstvo fondova internih usluga
XII	P/V Računovodstvo fiducijarnih fondova
XIII	P/V BUDŽETSKO IZVJEŠTAVANJE Bazični finansijski izvještaji Finansijski izvještaji vlade u širem smislu
XIV	P/V Finansijski izvještaji fondova

Izmjena nastavnog plana na Ekonomskom fakultetu - Računovodstvo

V	P/V	Sveobuhvatni godišnji budžetski izvještaji Kolokvijum II			
XVI		Završni ispiti			
XVII		<i>Ovjera semestra i upis ocjena</i>			
XVIII		Popravni ispitni rok			
Obaveze studenta u toku nastave: prisustvo predavanjima, aktivno učestvovanje studenata u toku izvođenja vježbi, dva domaća zadatka					
Konsultacije: Za konsultacije su na raspolaganju predavač, odnosno asistent sat vremena poslije svakog predavanja, odnosno vježbi.					
Opterećenje studenta u časovima:					
<u>nedjeljno</u>		<u>u semestru</u>			
4 kredita x 40/30 = <u>5 sati 32 minuta</u> Struktura: <ul style="list-style-type: none"> • 2 sata predavanja • 2 sata vježbi 1 sat 32 min samostalni rad, uključujući konsultacije		Nastava i završni ispit 5, 32 x 16 = 85 sati 12 minuta Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (5, 32) = 10 sati 64 minuta Ukupno opterećenje za predmet 4 x 30 = 120 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 30 sati (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmet). Struktura opterećenja 85 sati 12 min (Nastava) + 10sati 64min (Priprema) + 24 sata 22 min (Dopunski rad)			
Literatura:					
<ul style="list-style-type: none"> • Vera Leko: Budžetsko računovodstvo, Beograd 2007. god. • Srboľjub Stojiljković: Budžetsko računovodstvo, Beograd 2007. god. • Earl R. Wilson, Leon E. Hay, Susan C. Kattelus: Accounting for Governmental and Nonprofit Entities, Irwin McGraw-Hill. 					
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:					
Dva kolokvijuma koji se rade pismeno i koji su sastavljeni od zadataka i pitanja iz teorijskog dijela. Kolokvijumi se boduju i ukoliko su oba pozitivna na osnovu prostog prosjeka dobija se konačna ocjena. Ako student nije zadovoljan može da u terminu završnog ispita odgovara usmeno za veću ocjenu. Student može da odgovara na «klasičan» način polaganjem u junskom ispitnom roku koji se sastoji od pismenog i usmenog dijela. Detaljno o pravilima polaganja ovog predmeta studenti će dobiti informacije putem e-maila. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.					
Ocjena	A	B	C	D	E
Broj poena	90-100	80-89	70-79	60-69	50-59
Napomena:					
Dodatne informacije o predmetu: kod predmetnog nastavnika i asistenta					

INFORMACIJA ZA STUDENTE I PLAN RADA: KORPORATIVNA ANALIZA I KONTROLA

Naziv predmeta: KORPORATIVNA ANALIZA I KONTROLA				
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Obavezan	VIII	4	P2 + V2

Studijski programi za koje se organizuje:

Akademski osnovni studijski program Ekonomskog fakulteta (studije traju 8 semestara, 240 ECTS kredita). Smjer **Računovodstvo**, IV godina.

Uslovljenost drugim predmetima: Student mora imati znanja iz teorije menadžmenta, organizacije, ekonomije firme; računovodstva, analize bilansa:

Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj predmeta jeste da studenti, u uslovima kada je promjena jedina konstanta, i kada se preispituju neke utemeljene spoznaje o djelovanju tržišne privrede, spoznaju značaj korporacijskog upravljanja. Ujedno, u okviru ove discipline studentima će biti prezentirana uporedna iskustva iz predmetne oblasti, ukazano na nužnost promjene odnosa i potrebe izučavanja korporacijskog upravljanja u funkciji prevladavanja krize u cjelini. Od posebnog je značaja da studenti ovladaju iskustvima iz uporeden prakse u ovoj oblasti budući da ovaj tržišni institut sporo zaživljava u zemljama u tranziciji.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: nastavnici: prof. dr Anđedlko Lojpur, doc. dr Milan Lakićević
Saradnici: mr Mijat Jocović, mr Sonja Žarić

Metod nastave i savladanja gradiva: studija slučajeva, seminarski radovi, radne posjete preduzećima, gostovanje uglednih menadžera, predavanja, vježbe, izrada eseja, konsultacije

PLAN RADA

Nedjelja i datum	Naziv metodskih jedinica za predavanja(P), vježbe (V) i ostale nastavne sadržaje (O); Planirani oblik provjere znanja (Pz)
Pripremna nedjelja	Upoznavanje, priprema i upis semestra.
I	P/V Uvodna razmatranja, tumačenje pojmova i definicija
II	P/V Opšti pristup korporacijskom upravljanju: pojmovi i praksa
III	P/V Razvoj korporacijskog upravljanja
IV	P/V Modeli korporacijskog upravljanja, uporedna iskustva
V	P/V Korporacijsko upravljanje u domaćoj teoriji i praksi
	Pz I kolokvijum
VI	P/V Menadžment i korporacijsko upravljanje
VII	Slobodna nedjelja
VIII	P/V Menadžerske teorije o preduzeću i dobit akcionara
IX	P/V Stejkholderski koncept
X	P/V Agencijska teorija
XI	P/V Organi u društvima kapitala
	Pz II kolokvijum
XII	P/V Finansijsko izvještavanje za organe društva
XIII	P/V Menadžerski ugovori
XIV	P/V Kompenzacione šeme menadžera
XV	P/V Vrednovanje uprave i menadžerski ugovori
XVI	Pz Poslovna etika i kodeksi profesionalne etike za menadžere
	III kolokvijum
XVII	Ovjera semestra i upis ocjena
XVIII	Popravni ispitni rok

Izmjena nastavnog plana na Ekonomskom fakultetu - Računovodstvo

Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su u obavezi da redovno prisustvuju nastavi i rade planirane kolokvijume					
Konsultacije: Konsultacije sa profesorom poslije i prije predavanja, sa saradnikom poslije vježbi i prema dogovoru.					
Opterećenje studenta u časovima:					
<u>nedjeljno</u>	<u>u semestru</u>				
4 kredita x 40/30 = <u>5 sati 32 minuta</u> Struktura: <ul style="list-style-type: none"> • 2 sata predavanja • 2 sata vježbi 1 sat 32 min samostalni rad, uključujući konsultacije	Nastava i završni ispit 5, 32 x 16 = <u>85 sati 12 minuta</u> Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (5, 32) = 10 sati 64 minuta Ukupno opterećenje za predmet 4 x 30 = 120 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 30 sati (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmet). Struktura opterećenja 85 sati 12 min (Nastava) + 10sati 64min (Priprema) + 24 sata 22 min (Dopunski rad)				
Literatura:					
Obavezan udžbenik:					
1. Barbić, J. i dr. <i>Korporativno upravljanje</i> , Kaleidoskop, Zagreb, rujana, 2008.					
Dopunska literatura:					
2. R. Mallin, A.C.: <i>Corporate Governance</i> , Oxford University Press, 2004.					
3. Tipurić D.: <i>Korporativno upravljanje</i> , Sinergija, Zagreb, 2008.					
4. Vasiljević, M.: <i>Korporativno upravljanje, pravni aspekti</i> , Pravni fakultet, Beograd, 2007.g.					
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:					
Ocjenjuju se:					
<ul style="list-style-type: none"> • Tri kolokvijuma sa po 32 poena, s tim što se za prelaznu ocjenu, za svaki kolokvijum mora dobiti minimum 16 bodova. Prva dva kolokvijuma se polažu pismeno a treći pismeno ili usmeno, nakon čega se formira konačna ocjena. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.					
Ocjena	A	B	C	D	E
Broj poena	90-100	80-89	70-79	60-69	50-59
Napomena:					
Dodatne informacije o predmetu: Kod predmetnih nastavnika i saradnika					